

Zagadnienia do egzaminu doktorskiego z dyscypliny pedagogika jako dyscypliny dodatkowej wraz z literaturą (dla kierunków niepedagogicznych), stanowiące załącznik nr 2 do Uchwały nr 57/2023/2024 Rady ds. Stopni Naukowych Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie z dnia 22 lutego 2024 r.

ZAGADNIENIA DO EGZAMINU DOKTORSKIEGO Z DYSCYPLINY PEDAGOGIKA **jako dyscypliny dodatkowej wraz z literaturą (dla kierunków niepedagogicznych)**

I. Pedagogika jako nauka z pogranicza wiedzy humanistycznej i społecznej

1. Między filozofią a pedagogiką.
2. Pedagogika humanistyczna a pedagogika empiryczna.
3. Poznanie naukowe i potoczne w pedagogice.
4. Tradycyjny podział i współczesne wizje nauk pedagogicznych.
5. Charakterystyka głównych nurtów pedagogicznych XX wieku.
6. Ideologie, doktryny, orientacje i koncepcje pedagogiczne.
7. Paradygmatyczny charakter pedagogiki.

Literatura pomocnicza

- S. Gałkowski, *Długomyślność. Wprowadzenie do filozofii wychowania*, Kraków 2018
- S. Sztobryn B. Śliwerski (red.), *Idee pedagogiki filozoficznej*, Łódź 2003.
- W. Szulakiewicz, *Z dziejów związków filozofii i pedagogiki w Polsce w latach 1900-1939*, Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Institutionem et Educationem Pertinentia. 1895-751X. [Nr] 1 (2005), s. 22-35.
- S. Wołoszyn, *Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku*, Kielce 1998.
- S. Kunowski, *Podstawy współczesnej pedagogiki*, Warszawa 1993
- H. Kwiatkowska (red.), *Ewolucja tożsamości pedagogiki*, Warszawa 1999
- A. de Tchorzewski, *Pedagogika ogólna*, Kraków 2019
- Z. Kwieciński, Śliwerski B. (red.), *Pedagogika, podręcznik akademicki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019.
- Śliwerski B. (red.) *Pedagogika, podstawy nauk o wychowaniu*, t. I-III, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, Gdańsk 2006.

II. Metodologia pedagogiki i badań pedagogicznych

1. Strategie i paradygmaty badań pedagogicznych.
2. Rodzaje badań pedagogicznych.
3. Typy badań w naukach pedagogicznych.
4. Strategie badań w naukach pedagogicznych.
5. Podstawy metodologiczne w badaniach pedagogicznych i historyczno- pedagogicznych.

Literatura pomocnicza

- J. W. Creswell, *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane*, Kraków 2013.
- N. K. Denzin, Y.S. Lincoln, *Metody badań jakościowych*, Warszawa 2010.
- H.-H. Kruger, *Metody badań w pedagogice*, Gdańsk 2007
- W. Szulakiewicz, red., *Źródła w badaniach historii edukacji*, Toruń 2003.
- W. Szulakiewicz, *Mysł pedagogiczna jako przedmiot badań historiografii edukacyjnej*, „Chowanna” 1999, t. 2, s. 9-18.
- T. Rapley, *Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów*, tłum. A. Gąsior-Niemiec, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2013.
- K. Rubacha, *Metodologia badań nad edukacją*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
- D. Silverman, *Prowadzenie badań jakościowych*, tłum. J. Ostrowska, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2008.
- W. Szulakiewicz, *Ego-dokumenty i ich znaczenie w badaniach naukowych*, „Przegląd Badań Edukacyjnych”, 1895-4308. 2013, nr 1, s. 65-84.
- W. Szulakiewicz, red., *Badania historyczne w pedagogice*, Konteksty źródłowe, Toruń 2015.
- S. Palka, *Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna*, Gdańsk 2006.
- S. Palka, *Wiązanie podejść metodologicznych w pedagogice teoretyczno-praktycznej*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2018.

III. Subdyscypliny nauk pedagogicznych

1. Przedmiot i cele badań podstawowych subdyscyplin nauk pedagogicznych, czyli zorientowanych teoretycznie (np.: pedagogika ogólna, historia wychowania i dziejów oświaty, dydaktyka, czyli ogólna teoria kształcenia, teoria wychowania, pedagogika społeczna, pedagogika porównawcza).
2. Przedmiot i cele badań stosowanych subdyscyplin nauk pedagogicznych, czyli zorientowanych praktycznie (np. pedagogika opiekuńcza, pedagogika specjalna, pedagogika resocjalizacyjna, andragogika, geragogika, pedeutologia i in.).

Literatura pomocnicza

- Badania z pogranicza pedagogiki i nauk i nauk pomocniczych*, pod red. S. Palki, Kraków 2004;
- Ewolucja tożsamości pedagogiki*, pod red. H. Kwiatkowskiej, Warszawa 1994;
- K. Konarzewski, *Jak uprawiać badania oświatowe*, Warszawa 2002;
- Pedagogika. Subdyscypliny i dziedziny wiedzy o edukacji*, t.4, pod red. B. Śliwerskiego, Gdańsk 2010;
- A. M. de Tchorzewski, *Dezintegracja pedagogiki w kontekście wymiaru interdyscyplinarnego [w:] Interdyscyplinarność i swoistość pedagogiki*, cz.1. pod red. J. Góral-Półrola, B. Walasek-Jarosz, Kielce 2012;
- L. Turowski, *Pedagogika ogólna i subdyscypliny*, Warszawa 1999.

IV. Miejsce religii w pedagogice. Pedagogika religii w ujęciu ignacjańskim (jezuickim)

1. Duchowość ignacjańska.
2. Relacje religii i pedagogiki.
3. Relacje pedagogiki i pedagogiki religii.
4. Religia w edukacji.

Literatura pomocnicza

Pedagogika ignacjańska. Historia. Teoria. Praktyka, red. A. Królikowska, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum” Wydawnictwo WAM Kraków 2010.

E. Dybowska, *Wychowawca w pedagogice ignacjańskiej*, Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013.

Edukacyjny potencjał religii, red. J. Bagrowicz, J. Horowski, Toruń 2012.

Z. Marek, *Autonomia pedagogiki religii. Współczesne ujęcia edukacji religijnej*, „Studia Katechetyczne” 2016 t. 12, 19-33.

Z. Marek, *Religia. Pomoc czy zagrożenie dla edukacji*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2014.

W. Szulakiewicz, *Nauczyciel i wychowanie do wartości. Idee księdza Karola Mazurkiewicza*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce,” 2022, nr 4 s.53-65.

V. Współczesne koncepcje resocjalizacji w Polsce i na świecie

1. Pedagogiczne podstawy procesu resocjalizacji.
2. Psychologia pozytywna w resocjalizacji.
3. Resocjalizacja oparta na dowodach naukowych – zasady prowadzenia skutecznych oddziaływań resocjalizacyjnych.
4. Pomiar ryzyka w postępowaniu resocjalizacyjnym i modele zarządzania ryzykiem recydywy.
5. Modele odstąpienia od przestępczości w kontekście współczesnych dyskursów w polityce zapobiegania przestępczości.
6. Polskie koncepcje uspołeczniania systemu resocjalizacji i wzmacniania potencjałów rozwojowych jednostek.

Literatura pomocnicza

W. Ambrozik, M. Konopczyński (red.), *Współczesne problemy resocjalizacji. W stronę integracji teorii z praktyką*, Kraków 2022.

W. Ambrozik, *Pedagogika resocjalizacyjna. W stronę uspołecznienia systemu resocjalizacji*, Warszawa 2016.

A. Barczykowska, S. Dzierżyńska-Breś, M. Muskała, *Systemy oddziaływań resocjalizacyjnych Anglii i Stanów Zjednoczonych Ameryki*, Poznań, 2015.

M. Konopczyński, *Pedagogika resocjalizacyjna. W stronę działań kreujących*, Warszawa 2015.

M. Muskała, „Odstąpienie od przestępczości” w teorii i praktyce resocjalizacyjnej, Poznań 2016.

M. Sztuka, *Anachronizm i aktualność. Idea resocjalizacji w sporze o nowoczesność*, Kraków 2013.

B. Urban, J. M. Stanik (red.), *Resocjalizacja. Teoria i praktyka pedagogiczna*, t. 1. I t. 2, Warszawa 2007.

Przewodnicząca
Rady ds. Stopni Naukowych
Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie
Władysława Szulakiewicza
prof. dr hab. Władysława Szulakiewicz

